

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֶׁפֶט

כְּדוֹר הָאָרֶץ מְסֻתוּבָב סְבִיב הַשֶּׁמֶשׁ
כְּדוֹר הָאָרֶץ מִקִּיף אֶת הַשֶּׁמֶשׁ בְּמַעְגָּל.
כְּדוֹר הָאָרֶץ מְשָׁלִים סִיבּוּב בִּ365 יָמִים.

שְׁאֵלָה:

1. כַּמָּה זְמַן לּוֹקֵחַ לְכְדוֹר הָאָרֶץ
לְהַקִּיף אֶת הַשֶּׁמֶשׁ?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף - דּוּמָם - מְשֻׁפָּט

שָׁנָה

לְזִמֵּן שְׁלוֹקֶם לְכַדּוֹר הָאָרֶץ לְהַקְיִף אֶת
הַשְּׂמֶשׁ אֲנַחְנוּ קוֹרְאִים "שָׁנָה".

מְשִׁימָה:

צִירוּ אֶת כַּדּוֹר הָאָרֶץ מִקְיִף אֶת הַשְּׂמֶשׁ

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

חֲצִי צְפוּנֵי קָרוֹב יוֹתֵר

בְּחֵלֶק מֵהַזְּמַן הַחֲצִי הַצְּפוּנֵי נֶשֶׁל כַּדוּר
הָאָרֶץ קָרוֹב יוֹתֵר לְנֶשְׁמָשׁ.

מְשִׁימָה:

צִירוּ אֶת הַמָּצֵב בּוֹ הַחֲצִי הַצְּפוּנֵי קָרוֹב
יוֹתֵר לְנֶשְׁמָשׁ.

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

חֲצֵי דְרוּמֵי קָרוֹב יוֹתֵר

בְּחֶלֶק מֵהַזְּמַן הַחֲצֵי הַדְּרוּמֵי נֶשֶׁל כְּדוּר
הָאָרֶץ קָרוֹב יוֹתֵר לְשִׁמְשׁ.

מְשִׁימָה:

צִירוּ אֶת הַמָּצֵב בּוֹ הַחֲצֵי הַדְּרוּמֵי קָרוֹב
יוֹתֵר לְשִׁמְשׁ.

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִמְצָאת בַּחֲצֵי הַצְּפוֹנִי שֶׁל
כְּדוּר הָאֶרֶץ.

שְׂאֵלָה:

1. בְּאֵיזָה חֲצֵי שֶׁל כְּדוּר הָאֶרֶץ נִמְצָאת
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף - דּוּמָם - מְשֻׁפָּט

קִיץ

כְּאֲשֶׁר הַחֲצִי הַצֵּפוֹנִי שֶׁל כְּדוּר הָאָרֶץ
קָרוֹב לְשִׁמְשׁ -
אֶצְלָנוּ יֵשׁ קִיץ.

שְׁאֵלָה:

מָתִי אֶצְלָנוּ קִיץ?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף - דּוּמָם - מְשֻׁפָּט

חֶרֶף

כְּאִשֶּׁר הַחֲצִי הַצְּפוֹנִי נֶשֶׁל כְּדוֹר הָאָרֶץ
רְחוֹק יוֹתֵר מִהַנְּשֻׁמָּשׁ -
אֶצְלָנוּ יֵשׁ חֶרֶף.

שְׁאֵלָה:

מָתִי אֶצְלָנוּ חֶרֶף?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

סֵתוֹ וְאָבִיב

כָּאֲשֶׁר שְׁנֵי הַחֲלָקִים קְרוּבִים בְּאוֹתָהּ
מִדָּה- יֵשׁ סֵתוֹ אוֹ אָבִיב.

שְׁאֵלָה:

מִתִּי אֶצְלֵנוּ סֵתוֹ אוֹ אָבִיב?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף - דּוּמָם - מְשֻׁפָּט

חֶרֶף בְּיִשְׂרָאֵל

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַחֶרֶף הוּא בַּחֲדָשִׁים:
כֶּסֶלּוּ, טַבַּת, שְׁבֵט.

שְׁאֵלָה:

מָתִי יֵשׁ חֶרֶף בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף - דּוּמָם - מְשֻׁפָּט

קֵר וְיֹרֵד גְּשֶׁם

בְּחֶרֶף בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל קָצֵת קֵר.

בְּחֶרֶף יֹרֵד גְּשֶׁם.

מְשִׁימָה:

צִירוֹ חֶרֶף בְּיִשְׂרָאֵל

חֶרֶף - דּוֹמָם - מְשֻׁפָּט

יּוֹם קֶצֶר וְלַיְלָה אָרֶךְ

הַשֶּׁמֶשׁ בְּחֶרֶף זּוֹרַחַת מְאֹדָה וְשׁוֹקֵעַת
מִקֵּדָם.

הַיּוֹם קֶצֶר וְהַלַּיְלָה אָרֶךְ.

הַשְּׁלִימוּ:

בְּחֶרֶף:

הַשֶּׁמֶשׁ זּוֹרַחַת _____

הַשֶּׁמֶשׁ שׁוֹקֵעַת _____

הַיּוֹם _____

הַלַּיְלָה _____

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

הַרְבֵּה מַיִם

עַל כַּדּוּר הָאָרֶץ יֵשׁ הַרְבֵּה מְאֹד מַיִם.
רַב הַמַּיִם נִמְצָאִים בַּיָּמִים וּבְאֲגָמִים.

שְׁאֵלָה:

אֵיפֹה נִמְצָאִים רַב הַמַּיִם בְּכַדּוּר הָאָרֶץ?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דוּמָם- מְשֻׁפָּט

הַמַּיִם הוֹפְכִים לְאֵדִים

כְּשֶׁחֶם, הַמַּיִם הוֹפְכִים לְאֵדִים.

הָאֵדִים עוֹלִים לְאֶטְמוֹסְפֵּרָה.

שְׁאֵלָה:

מָה קוֹרָה כְּשֶׁחֶם?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דוּמָם- מְשֻׁפָּט

הַאֲדִים מִתְקַרְרִים

כְּשֶׁהַאֲדִים עוֹלִים- הֵם מִתְקַרְרִים
וְהוֹפְכִים לְטֹפֹת קִטְנִטְנוֹת. לְפַעֲמִים
הַטֹּפֹת מִתְקַרְרוֹת מְאֹד וְהוֹפְכוֹת לְקָרָח.

שְׁאֵלָה:

מָה קוֹרָה כְּשֶׁהַאֲדִים עוֹלִים?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף - דוּמָם - מְשֻׁפָּט

עֲנִיִּים

הטפות הקטנות מצטופפות לגושים גדולים. לגושים האלו קוראים "עננים".

שאלה:

ממה עשויים העננים?

תשובה:

חֶרֶף - דוּמָם - מִשְׁפָּט

טפּוֹת הַמַּיִם נוֹפְלוֹת לְאֲדָמָה

כְּשֵׁיִשׁ הַמּוֹן טפּוֹת בְּתוֹךְ עָנָן - הַטפּוֹת
גְּדִלוֹת. כְּשֵׁהטפּוֹת גְּדוֹלוֹת הֵן נוֹפְלוֹת
עָלֵינוּ מֵהַשָּׁמַיִם. קוֹרְאִים לָזֶה "גְּשָׁם".

שְׂאֵלָה:

מָה קוֹרָה כְּשֵׁהטפּוֹת גְּדִלוֹת?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוֹמָם- מְשֻׁפָּט

**הַמַּיִם חוֹזְרִים לְאֲדָמָה וְלַיָּם
כְּשִׁיזְרָד גֶּשֶׁם- הַמַּיִם חוֹזְרִים לְאֲדָמָה.
חֵלֶק מֵהַמַּיִם זוֹרְמִים דֶּרֶךְ הַנְּחָלִים לַיָּם.**

שְׁאֵלָה:

אֵיךְ הַמַּיִם חוֹזְרִים לַיָּם?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוֹמָם- מְשֻׁפָּט

**הַמַּיִם חוֹזְרִים לְאַטְמוֹסְפֵירָה
אַחֲרֵי שְׁהַמַּיִם מְגִיעִים לָאֲדָמָה-
הֵם מְתַאֲדִים, וְחוֹזְרִים לְאַטְמוֹסְפֵירָה.
לְתֵהָלִיף הַזֶּה קוֹרְאִים "מַחְזוֹר הַמַּיִם".
• הַכִּינוּ צִיּוֹר שֶׁל "מַחְזוֹר הַמַּיִם".**

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

לִיד הַיָּם הַתִּיכוֹן

יִשְׂרָאֵל נִמְצָאת לִיד הַיָּם הַתִּיכוֹן.
לְפָעַמִּים הָאָוִיר שְׂמָגִיעַ לְיִשְׂרָאֵל עוֹבֵר
מֵעַל הַיָּם הַתִּיכוֹן.

שְׁאֵלָה:

אֵיפֹה יִשְׂרָאֵל נִמְצָאת?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

לִיד הַמְדָּבָר

בִּצְד הַנְּשֵׁנִי נֶשֶׁל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ מְדָבָר.
לְפַעֲמִים הָאָוִיר נְשַׁמְּגִיעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
עוֹבֵר מֵעַל הַמְדָּבָר.

שְׁאֵלָה:

מָה יֵשׁ בִּצְד הַנְּשֵׁנִי נֶשֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

עֲנִיִּים מֵעַל הַיָּם הַתִּיכוֹן

אִם הָאֵוִיר שְׂמֵגִיעַ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל עוֹבֵר
מֵעַל הַיָּם הַתִּיכוֹן-
הוּא מְבִיא אֶתוֹ עֲנִיִּים.

שְׁאֵלָה:

מָתִי הָאֵוִיר מְבִיא עֲנִיִּים?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

אָויר יְבֵשׁ מִהַמְדָּבָר

הַמְדָּבָר הוּא יְבֵשׁ. אִם הָאָויר נִשְׁמָגֵעַ
לְיִשְׂרָאֵל עוֹבֵר מֵעַל הַמְדָּבָר- הוּא יְבֵשׁ
וְאִין בּוֹ עֲנָנִים עִם גְּשָׁם.

שְׁאֵלָה:

מִתִּי הָאָויר יְבֵשׁ?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוּמָם- מִשְׁפָּט

הַקִּיץ- אֲוִיר מְכוּוֵן הַמְדָּבָר

בְּקִיץ הָאֲוִיר בְּאֶזֶר נֶשֶׁל יִשְׂרָאֵל מַגִּיעַ
מְכוּוֵן הַמְדָּבָר. לָכֵן אֵין בּוֹ עֲנָנִים עִם
גְּשָׁם.

שְׁאֵלָה:

לָמָּה אֵין גְּשָׁם בְּקִיץ?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוֹמָם- מְשֻׁפָּט

חֶרֶף- אָוִיר מְכוּוֵן הַיָּם הַתִּיכוֹן

בְּחֶרֶף הָאָוִיר בְּאֶזְרוֹ נֶשֶׁל יִשְׂרָאֵל עוֹבֵר
מֵעַל הַיָּם הַתִּיכוֹן. הָאָוִיר הַזֶּה מְבִיא אֶת־
עַנְנִים שֶׁל גֶּשֶׁם.

שְׁאֵלָה:

לָמָּה יֵשׁ גֶּשֶׁם בְּחֶרֶף?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

מְשֻׁקְעִים

הַמַּיִם שְׂיֹרְדִים מִהַעֲנָנִים נִקְרָאִים
"מְשֻׁקְעִים".

הַמְשֻׁקְעִים מְגִיעִים לְאֲדָמָה בְּצוּרָה שֶׁל
"גֶּשֶׁם" "שֶׁלֶג" ו"בָּרֶד".

שְׁאֵלוֹת:

אֵיךְ נִקְרָאִים הַמַּיִם שְׂיֹרְדִים מִהַעֲנָנִים?

אֵיזָה סוּגִים שֶׁל מְשֻׁקְעִים יֵשׁ?

חֶרֶף - דּוּמָם - מְשֻׁפָּט

גְּשֵׁם

כְּשֶׁהַטְּפוֹת יוֹרְדוֹת לְאֲדָמָה בְּצוּרָה נְשָׁל
נוֹזֵל הֵן נִקְרָאוֹת "גְּשֵׁם".

מְשִׁימָה:

צִירוֹ גְּשֵׁם

חֶרֶף - דּוּמָם - מְשֻׁפָּט

בְּרָד

לְפַעֲמִים יֵשׁ בְּעַנְנִים טְפוֹת קְפוּאוֹת. אִם
הַטְּפוֹת מִפְּשִׁירוֹת וְקוֹפְאוֹת וּמִפְּשִׁירוֹת
וְקוֹפְאוֹת הֵן הוֹפְכוֹת לְ"בְּרָד".

שְׁאֵלָה:

אֵיךְ נוֹצֵר בְּרָד?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף - דּוּמָם - מְשֻׁפָּט

שְׁלֵג

לְפָעָמִים הַטְּפוֹת הַוּפְכוֹת לְגִבִּישִׁים
קְפוּאִים. קוֹרְאִים לָזֶה "שְׁלֵג".

מְשִׁימָה:

צִירוֹ שְׁלֵג

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

הַנְּשֻׁלָּג מִפְּנִישִׁיר

כְּדִי שֶׁהַנְּשֻׁלָּג יִגִּיעַ לְאֲדָמָה- צָרִיךְ לְהִיּוֹת
קָר. אִם הָאָוִיר לֹא מְסַפֵּיק קָר- פְּתִיתִי
הַנְּשֻׁלָּג מִפְּנִישִׁירִים וְהוֹפְכִים לְגֶשֶׁם.

שְׂאֵלָה:

מָתִי הַנְּשֻׁלָּג מִפְּנִישִׁיר?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף - דּוּמָם - מִשְׁפָּט

הַשְּׁלֵג נֶעְרָם

כְּדִי שֶׁהַשְּׁלֵג יַעֲרֵם עַל הָאֲדָמָה - צָרִיךְ
לִהְיוֹת קָר. אִם הַטֶּמְפֶּרְטוּרָה הִיא מֵעַל 0
מֵעֵלוֹת - הַשְּׁלֵג מִפְּשִׁיר כִּשְׁהוּא מַגִּיעַ
לְאֲדָמָה.

שְׁאֵלָה:

מָתִי הַשְּׁלֵג נֶעְרָם?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף - דוּמָם - מְשֻׁפָּט

בְּרָקִים וְרַעְמִים

בַּיָּמִים גְּשׁוּמִים בַּחֶרֶף אֶפְשָׁר לְרַאוֹת
בְּרָקִים. זְמַן קָצָר אַחַר כֵּן שׁוֹמְעִים אֶת
הַרְעָם.

שְׁאֵלוֹת:

מָה רוֹאִים בַּחֶרֶף?

מָה שׁוֹמְעִים בַּחֶרֶף?

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

אֵיךְ נּוֹצֵר הַבְּרָק?

הַבְּרָק נּוֹצֵר בְּתוֹךְ עֲנָנֵי סְעָרָה גְּדוֹלִים.
בְּתוֹךְ הָעֲנָנִים הָאֵלוֹ נּוֹצֵר מְטָעַן חֲשֵׁמְלִי.

שְׂאֵלָה:

מָמָה נּוֹצֵר הַבְּרָק?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

מְטֵעַן חֲשָׁמְלִי עוֹבֵר בְּאֵוִיר

הַמְטֵעַן הַחֲשָׁמְלִי שֶׁנִּמְצָא בְּעֵנָן שׁוֹאֵף
לְהִגִּיעַ לְאֲדָמָה. כְּדִי לְהִגִּיעַ לְאֲדָמָה
הַחֲשָׁמֶל עוֹבֵר דְּרָךְ הָאֵוִיר.

שְׁאֵלָה:

אֵיפֹה הַחֲשָׁמֶל עוֹבֵר?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

החם הופך לאור

כְּשֶׁהֶזְרָם הַחֲשֵׁמְלִי עוֹבֵר בְּאֵוִיר- הָאֵוִיר
מִתְחַמָּם מְאֹד.

בְּתֵהֵלֶיךָ הֶזְהָה נּוֹצֵר אֹר. הָאֹר הֶזְהָה הוּא
הַבְּרָק שֶׁאֲנִיחֵנוּ רוֹאִים.

שְׂאֵלָה:

אֵיךְ נּוֹצֵר הָאֹר?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דוּמָם- מְשֻׁפָּט

אֵיךְ נוֹצֵר הַרְעָם?

בְּגִלְל הַחֲמוּם הַמְהִיר שֶׁל הָאֲוִיר- הָאֲוִיר
מִתְפַּשֵּׁט בְּמְהִירוּת. זֶה יוֹצֵר מִיַּן פִּיצוּץ.
הַפִּיצוּץ הַזֶּה עוֹשֶׂה אֶת הַקּוֹל שֶׁל הַרְעָם.

שְׂאֵלָה:

אֵיךְ נוֹצֵר הַרְעָם?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוּמָם- מִשְׁפָּט

בְּרַק וְרַעַם

הַבְּרַק וְהַרַעַם נוֹצְרִים בְּבֵת אַחַת, אֲבָל
אֲנַחְנוּ קֹדֵם רוֹאִים אֶת הַבְּרַק וְרַק אַחַר
כִּי שׁוֹמְעִים אֶת הַרַעַם.

שְׁאֵלוֹת:

מָה רוֹאִים קֹדֵם?

מָה מִגִּיעַ אַחַר כֵּן?

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

בְּרַק לְפָנַי רַעַם

לָמָּה אֲנַחֲנוּ רוֹאִים אֶת הַבְּרַק לְפָנַי
שֶׁאֲנַחֲנוּ שׁוֹמְעִים אֶת הָרַעַם?

כִּי אֹר מְתַקְדֵּם הַרְבֵּה יוֹתֵר מִהָר מְקוּל!
הָאֹר וְהַקּוּל יֵצְאוּ בְיַחַד אָבֵל הָאֹר הַגִּיעַ
אֵלֵינוּ קֶדֶם.

שְׁאֵלָה:

לָמָּה רוֹאִים אֶת הַבְּרַק לְפָנַי שֶׁשׁוֹמְעִים
אֶת הָרַעַם?

תְּשׁוּבָה:

מְשִׁימָה:

צִירוּ בְּרֵק יוֹצֵא מֵעֵן וּפּוֹגֵעַ בְּקִרְקַע.

חֶרֶף - דּוּמָם - מְשֻׁפָּט

קִשָּׁת

לְפָעָמִים, מוֹפִיעָה בַּשָּׁמַיִם קִשָּׁת
צְבָעוֹנִית. קוֹרְאִים לָהּ קִשָּׁת - כִּי הִיא
דּוּמָה לְקִשָּׁת שְׂיֹרִים אֲתָה חֲצִים.

שְׁאֵלָה:

מֵאִיפֹה מִגִּיעַ הַשֵּׁם "קִשָּׁת"?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוֹמָם- מְשֻׁפָּט

מְתֵי רוֹאִים קִשְׁתָּ?

בְּדֶרֶךְ כָּלל כְּשִׁירָד גֶּשֶׁם- הַשְּׁמֶשׁ מְכֻסָּה
בְּעָנָנִים. כְּשִׁירָד גֶּשֶׁם וְהַשְּׁמֶשׁ זוֹרְחָת-
אֶפְשָׁר לְרֹאוֹת קִשְׁתָּ.

שְׁאֵלָה:

מְתֵי רוֹאִים קִשְׁתָּ?

תְּשׁוּבָה:

חֶרֶף- דּוּמָם- מְשֻׁפָּט

צְבֵעי הַקֶּשֶׁת

אֵיךְ זֶה קוֹרָה?

אור הַשֶּׁמֶשׁ נִרְאֶה לָבֵן, אֲבָל בְּאֶמֶת יֵשׁ
בְּתוֹכוֹ הַרְבֵּה מְאֹד צְבָעִים-

כִּשֶׁהָאֹר פּוֹגֵשׁ מַיִם, לְפַעֲמִים אֶפְשָׁר
לִרְאוֹת אֶת הַצְּבָעִים מְצִיצִים.

מְשִׁימָה:

צִירוֹ קֶשֶׁת